

MỘT SỐ ĐIỂM CẦN LƯU Ý

TRONG QUÁ TRÌNH NUÔI LỢN RỪNG LAI SINH SẢN

PHẠM HIỆU NHÂN

Trong vài năm trở lại đây, nhu cầu tiêu thụ sản phẩm chăn nuôi của nhân dân ngày càng cao, đặc biệt là các loại thịt đặc sản quý hiếm. Một trong những động vật hoang dã được nhiều người Việt Nam ưa chuộng đó là lợn rừng hoặc lợn rừng lai. Tuy nhiên, lợn rừng lai là đối tượng khá mới nên cần có những kỹ thuật đảm bảo và phù hợp làm tăng giá trị sản phẩm, phát triển bền vững và mang lại hiệu quả kinh tế cao. Chính vì vậy, trong khi nuôi lợn rừng lai cần quan tâm:

*** Chuồng trại:** Tập tính sinh hoạt và môi trường sống của heo rừng lai hơi nhút nhát, sinh hoạt bầy đàn, thể hiện tính hoang dã và chuồng trại rất đơn giản. Vì vậy, nên chọn chỗ đất cao và dễ thoát nước để xây chuồng nuôi, chuồng trại càng cách xa khu dân cư và đường sá càng tốt. Ta có thể nuôi heo rừng lai theo kiểu nhốt trong chuồng hoặc nuôi theo kiểu thả rông trong những khu vực có cây xanh, có rào che chắn xung quanh và có hồ nước cho heo tắm.

Có thể vây lưới B40 thành các vườn nuôi tự nhiên, có móng kiên cố (vì heo rừng lai hay đào hang), mỗi vườn nuôi rộng 50 - 100m² (tùy theo khả năng đất đai) trong đó có chuồng nuôi rộng 20 - 30 m² nuôi khoảng 4 - 5 heo cái trưởng thành, chúng sẽ sống và sinh sản trực tiếp trong khu vực này. Heo đực giống nuôi riêng, mỗi con một vườn, mỗi vườn nuôi rộng 40 - 50m² trong đó có chuồng nuôi rộng 5 - 10m². Chuồng nuôi, có mái che mưa, che nắng, cao trên 2,5m, nền đất tự nhiên, có độ dốc 2 - 3%, đảm bảo thông

thoáng, sạch sẽ, mát mẻ về mùa hè, ấm áp về mùa đông, tránh mưa tạt, gió lùa...

* Thức ăn và khẩu phần thức ăn:

Thức ăn của lợn rừng bao gồm thức ăn xanh tươi (cỏ, cây các loại), thức ăn tinh (hạt ngũ cốc, củ quả, mầm cây, rễ cây các loại), muối khoáng như tro bếp, đất sét, hỗn hợp đá liếm...

Khẩu phần thức ăn cho heo rừng lai thông thường: 50% là rau, củ, quả các loại (có thể sản xuất tại trang trại), 50% là cám, gạo, ngũ cốc các loại, hèm bia, bã đậu... Mỗi ngày cho ăn 3 lần (sáng cho ăn bột, trưa và chiều cho ăn thức ăn xanh - củ - quả), một con heo lai trưởng thành tiêu thụ hết khoảng 2-3 kg thức ăn các loại trong một ngày.

Heo ăn thức ăn xanh tươi ít uống nước, tuy nhiên cũng cần có đủ nước sạch và mát cho heo uống tự do. Nước không có ý nghĩa về mặt dinh dưỡng, nhưng có ý nghĩa hết sức quan trọng đối với sự tồn tại và phát triển của heo, nhất là khi thời tiết nắng nóng...

Hàng ngày phải vệ sinh chuồng trại, dọn bỏ thức ăn thừa, rửa sạch máng ăn, máng uống...

* Chăm sóc nuôi dưỡng

Heo đực giống: Quản lý và chăm sóc tốt, 01 heo đực giống có thể phối 5 - 10 heo cái. Heo đực giống phải nuôi riêng và có chế độ bồi dưỡng, nhất là thức ăn tinh giàu đạm. Ngày phối giống bổ sung thêm thức ăn tinh, 1 - 2 quả trứng, muối khoáng, sinh tố cho ăn tự do...

(Xem tiếp trang 86)

MỘT SỐ ĐIỂM CẦN LƯU Ý... (Tiếp theo trang 84)

Heo cái giống: Heo rừng lai mắn đẻ, đẻ nhiều con, mỗi năm có thể đẻ 2 lứa, mỗi lứa 6 - 7 con, cá biệt có lứa đẻ 8 - 10 con và khéo nuôi con (nuôi con rất giỏi). Thời gian mang thai 3 tháng, 3 tuần, 3 ngày (114 - 115 ngày). Khi đẻ, heo mẹ tự chăm sóc, nuôi dưỡng con cái và tự tách bầy khi con lớn...

Heo con: Heo sơ sinh màu lông đen, có những sọc nâu vàng chạy dọc thân, không cần đỡ đẻ, cắt rốn, chỉ khoảng 30 phút đến 1 tiếng đồng hồ heo con đã có thể đứng dậy bú mẹ. 15 - 20 ngày chạy lon ton và bắt đầu tập ăn cỏ, cây. Heo con được 1,5 - 2 tháng tuổi đã cứng cáp, ăn được thức ăn do con người cung cấp thì cai sữa, tách bầy làm giống... Với cách nuôi và chế độ dinh dưỡng thông thường, sau 6 tháng nuôi, heo con có thể đạt trọng lượng 25kg và bán thịt.

Hàng ngày, nên cho heo con vận động và tiếp xúc gần gũi với con người.

* Chọn giống và phối giống:

Chọn giống: Chọn những con đầu thanh, ngực sâu, mình nở, hoạt bát, lưng thẳng, bụng to vừa phải, hông rộng, lông mịn, bốn chân chắc khỏe, bộ phận sinh dục phát triển và hoạt động tốt. Nếu có điều kiện nên chọn lọc qua đời trước (dòng, giống bố mẹ, ông bà...), qua bản thân

(ngoại hình, khả năng thích nghi, khả năng sản xuất...) và qua đời sau.

Phối giống và thời điểm phối giống thích hợp: Bỏ qua 1 - 2 lần động dục đầu tiên, vì cơ thể chưa hoàn thiện, trứng rụng ít, khi phối giống đậu thai thấp.

Chu kỳ động dục của heo là 21 ngày, thời gian động dục kéo dài 3 - 5 ngày. Khi heo cái có dấu hiệu động dục, ta cho heo đực vào vườn nuôi heo cái, heo đực sẽ phối giống liên tục, bất kể ngày đêm đến khi nào heo cái không chịu nữa mới thôi. Có thể cho phối kép 2 lần vào lúc sáng sớm và chiều mát (hoặc ngược lại). Sau 21 ngày, heo cái không động dục trở lại, có thể heo cái đã có chửa.

* Công tác thú y:

Heo rừng lai là vật nuôi mới được lai tạo, sức đề kháng cao, ít dịch bệnh. Tuy nhiên, heo rừng lai cũng thường bị một số bệnh như: Dịch tả, tiêu chảy, tụ huyết trùng, lở mồm long móng, bệnh sán lá, bệnh ghẻ lở và một số bệnh khác. Vì vậy, trong quá trình nuôi cần chú ý tiêm phòng một số bệnh theo hướng dẫn của thú y.

Trên đây là một số đặc điểm cần lưu ý trong quá trình nuôi lợn rừng lai.

P.H.N